

5. *Vylenskyi M. Ya.* Tekhnolohyyu professionalno-oryentirovannoho obuchenya / M. Ya. Vylenskyi, P. Y. Obraztsov, A. Y. Uman. – M. : Ped.obshchestvo, 2005. – 191 s.
6. *Voronova T. A.* Pedagogicheskyi protsess v vysshei shkole : prakt.-oryentyr. monohrafiya / T. A. Voronova, N. V. Zasobyna, Y. V. Savyn. – Yvanovo : Yvanov. hos. un-t, 2001. – 123 s.
7. *Vulfov B. Z.* Osnovy pedahohyky / V. Z. Vulfov, V. D. Yvanov. – M. : Un-t RAO, 2000. – 534 s.
8. *Vulfson B. L.* Sravnytelnaia pedahohyka / B. L. Vulfson, Z. A. Malkova. – M. : Yn-t prakt. psykhol., 1996. – 348 s.
9. *Vyhotskyi L. C.* Pedagogicheskye tekhnolohy / L. S. Vyhotskyi. – M. : Pedahohyka, 1991. – 480 s.
10. Vysshee obrazovanye y problemy formyrovanyia professionalnykh navykov spetsyalysta v uslovyakh reformyrovanyia vysshei shkoly : materyaly mezhvuz. nauch.-prakt., konf. (20 maia 2015 h.). – SPb., 2005. – 214 s.
11. *Dziuba L. N.* Prymenenye kontekstnogo obuchenya / L. N. Dziuba // Spetsyalyst. – 2005. – № 2. – S. 24–25.
12. *Drach I. I.* Sutnisna kharakterystyka pryntsyviv kompetentnisno oriientovnoho upravlinnia profesiinoiu pidhotovkoiu maibutnikh vykladachiv vyshchoi shkoly / I. I. Drach ; In-t innovats. tekhnolohii i zmistu osvity MON Ukrainy // Novi tekhnolohii osvity. – 2013. – № 75. – S. 115–121.
13. *Zhalynskyi A. E.* Osnovy professionalnoi deiatelnosti yurysta / A. E. Zhalynskyi. – Smolensk : Norma, 2005. – 245 s.
14. Problemy yurydychnoi osvity [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://gazeta.dt.ua/EDUCATION/problemi_yuridichnoyi_osviti.html. – Nazva z ekrana.

Діана Дятченко,

м. Київ

УДК 377.2

ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Фінансова грамотність – це поняття, що виходить за рамки політичних, культурних та соціальних меж. Формування фінансової грамотності та засвоєння основних її принципів мають досліджувати у: сім'ї, навчальних закладах, державі в цілому. Успішне володіння навичками фінансової грамотності дає можливість стабільності та впевненості у власних силах та майбутньому.

Ключові слова: фінансова грамотність, стабільність, навички, учнівська молодь.

Финансовая грамотность – это понятие, которое выходит за рамки политических, культурных и социальных границ. Формированием финансовой грамотности и усвоением основных ее принципов должны заниматься семья, образовательные учреждения, общество и государство в целом. Успешное овладение навыками финансовой грамотности дает возможность стабильности и уверенности в своих силах и будущем.

Ключевые слова: финансовая грамотность, стабильность, навыки, учащаяся молодежь.

Financial literacy is a concept that transcends political, cultural and social boundaries. The formation of financial literacy and mastering of its basic principles should be handled by the family, educational institutions, society and the state as a whole. Successful mastering of the skills of financial literacy gives an opportunity for stability and confidence in oneself and the future.

Key words: financial literacy, stability, skills, studying youth.

За останні роки відзначається істотне ускладнення фінансової системи загалом як державного, так і комерційного сектора. Це пов'язано зі введенням нових банківських та страхових продукцій, появою приватних кредитних установ, ломбардів та структур типу «Швидко гроші». У зв'язку з цим підготовка молоді до розумної фінансової поведінки, що має на увазі вміння приймати рішення у фінансовій сфері, забезпечити особисту фінансову безпеку та власний добробут, а також здатність і готовність здійснити внесок у розвиток економіки, виступає актуальним завданням освіти і ресурсом розвитку держави.

Фінансова грамотність – поняття, що не має кордонів. Це більше здатність приймати обґрунтовані рішення та здійснювати ефективні дії в сферах управління фінансами з метою реалізації життєвих поточних цілей або довготермінових планів.

Фінансова грамотність містить *здатність* вести облік всіх надходжень та витрат; *вміння* розпоряджатися грошовими ресурсами, *планувати* майбутнє; *здійснювати* вибір відповідного фінансового інструменту, *створювати* заощадження, щоб забезпечити майбутнє і бути готовими до небажаних ситуацій [2].

Світова практика немає стандартів навчання фінансової грамотності. Тому поки неможливо говорити про його масове впровадження в освіту навчальних предметів з вивчення основ фінансової грамотності. Батьки також не в змозі навчити своїх дітей управлінню фінансами, тому що самі не володіють достатнім рівнем знань та не мають «правильних» фінансових звичок.

Більшість експертів вважає, що навчання фінансової грамотності доцільно починати в ранньому віці на початкових рівнях освітньої системи. Чим раніше діти дізнаються про роль грошей у приватному, сімейному та суспільному житті, тим раніше сформуються корисні фінансові звички. Вже з 7–13 років діти цілком здатні сприйняти фінансові поняття, викладені простою мовою і на доступних прикладах.

Грамотність у сфері фінансів, так само як і будь-яка інша, виховується протягом тривалого періоду часу на основі принципу «від простого до складного», у процесі багаторазового повторення та закріплення, спрямованого на практичне застосування знань та навичок. Якщо формування корисних звичок у сфері фінансів почати з раннього віку, можна уникнути багатьох помилок у період набуття фінансової самостійності, а також побудується основа фінансової безпеки та благополуччя протягом життя.

Сучасна молодь є активним споживачем фінансової продукції і більше привертає увагу роздрібних торгових мереж, виробників реклами та банківських послуг. У подібній ситуації відсутнє розуміння і практичні навички у сфері споживання, заощадження, планування та кредитування, що може призвести до необдуманих та необачних вчинків, за які доведеться розплачуватися протягом багатьох років життя.

Грамотність учнівської молоді у фінансовій сфері – важливий засіб довготермінового оздоровлення світової фінансової системи, ефективний захід забезпечення підвищення стандартів якості життя, економічної безпеки населення та майбутніх поколінь громадян.

У рамках навчальних предметів загальноосвітнього та професійно-технічного циклу в системі професійно-технічної освіти неможливо додати нові предмети або теми вивчення, тому в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО) «Севєродонецьке ВПУ» було прийнято рішення про створення клубу «Фінансова грамотність для впевненого майбутнього» (далі – Клуб). Педагоги навчального закладу пройшли дводенний навчальний тренінг за програмою проекту USAID «Трансформація фінансового сектора» [1; 2], на основі якого склали власну програму професійної діяльності на 2017–2018 навчальний рік, спрямовану на практико-орієнтований підхід та соціальне партнерство у сфері професійно-технічної освіти із залученням партнерів, які представляють банківські та фінансові організації. Це дасть змогу забезпечити ефективну та результативну підготовку підростаючого покоління до успішної діяльності у складних та динамічних умовах сучасної економіки. Запрошені експерти виступають в ролі наставників та у співпраці з педагогами ПТНЗ допомагають учням засвоїти ключові поняття та базові навички фінансової грамотності. У межах діяльності Клубу будуть розглянуті наступні питання:

- основні банківські та небанківські фінансові послуги;
- засвоєння принципів управління щомісячними доходами, а саме: ведення обліку доходів та витрат; створення власного резервного фонду; формування позитивних грошових звичок;
- огляд та порівняльний аналіз різних видів банківських карток та ризиків пов'язаних в ними;
- огляд видів кредитів залежно від цільового використання;
- фінансова безпека при отриманні кредиту – «підводне каміння» банківських договорів;

- пенсійна реформа та соціальне забезпечення;
- системи недержавного пенсійного забезпечення;
- перелік основних регуляторів фінансової діяльності [1].

Заходи, спрямовані на формування фінансової грамотності учнівської молоді, зможуть дати позитивні результати за умов дотримання ключових умов, до яких відносяться:

- доступність та захоплююча форма викладу;
- адаптація до вікових особливостей сприйняття;
- мотивація;
- безперервність;
- масовість.

Вони спрямовані на розвиток корисних навичок управління власними грошовими коштами в основних напрямках: доходи, витрати, заощадження.

Програма діяльності Клубу допомагає засвоїти шляхи встановлення зв'язків між грошима та джерелами доходів, що дає можливість сформувати уявлення про можливості професійного вибору, включаючи підприємницьку діяльність.

Мета створення Клубу «Фінансова грамотність для впевненого майбутнього»: формування знань, досвіду «з перших рук» – від фінансових фахівців банківського сектору та профільних педагогів, з метою підготовки молоді до успішної професійної діяльності, фінансової безпеки та благополуччя [там само].

Завданнями Клубу «Фінансова грамотність для впевненого майбутнього» є:

- мотивація до інтересу самостійного оволодіння знаннями в галузі управління особистими фінансами;
- формування навичок у сфері фінансів;
- оволодіння стійкими фінансовими звичками та правилами;
- дотримання фінансової дисципліни та економічної культури;
- виховання в учнів активної життєвої і громадської позиції.

Очікувані результати діяльності Клубу [там само]:

- встановлення прямого зв'язку між отриманими знаннями та їх практичним застосуванням;
- надання допомоги у розумінні використання фінансової інформації в поточний момент та віддаленому майбутньому;
- підвищення рівня відповідальності за фінансові рішення з урахуванням особистої безпеки та благополуччя;
- набуття позитивного ставлення, віри у власні сили та можливість успіху. Знання, розуміння та навички, набуті на етапі формування особистості, дадуть довготермінові перспективи, допомагаючи молоді стати більш впевненими, цілеспрямованими та відповідальними у дорослому, самостійному житті. Ці знання допоможуть зробити важливий внесок в організацію, в якій працюватимуть або відкриватимуть учні у майбутньому власну справу, або успішно розвивати бізнес.

Використані літературні джерела

1. <https://www.usaid.gov/uk/ukraine/economic-growth>
2. https://www.uwf.org.ua/project_activities/dai

Bibliography

1. <https://www.usaid.gov/uk/ukraine/economic-growth>
2. https://www.uwf.org.ua/project_activities/dai